

Ministerineuvoston ehdotus Nordplus-ohjelmaksi 2018–2022

1. Yhteenveto

Nordplus on Pohjoismaiden ministerineuvoston suurin elinikäisen oppimisen koulutusohjelma, jonka puitteissa Pohjoismaat ja Baltian maat tekevät vakiintunutta yhteistyötä. Koulutus- ja tutkimusministerineuvoston (MR-U) ehdotus koskee Nordplusin uutta viisivuotista ohjelmakautta (2018–2022) ja sisältää joitakin strategisia muutoksia ohjelmaan.

Yleistavoitteet ja ohjelman sisältö on määritelty *Nordplusin ohjelma-asiakirjassa 2018–2022*.

Pohjoismaiden neuvoston Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta sai 26. tammikuuta 2016 tietoa Nordplusin arvioinnista sekä mahdollisuuden kommentoida ehdotettuja muutoksia varhaisessa vaiheessa.

2. Taustaa

Nordplusista tehtiin arviointi vuonna 2015. Siinä tarkasteltiin lähinnä meneillään olleen ohjelmakauden aikana tehtyjä tärkeimpiä muutoksia sekä ohjelman kohtaamia haasteita:

-) Onko Nordplus Junior -ohjelman yksinkertaistaminen tuottanut toivottua tulosta? Tarvitaanko ohjelmaan lisää yksinkertaistuksia?
-) Miten Nordplus Pohjoismaiden kielet -ohjelma toimii Baltian maiden tultua mukaan ohjelmaan sekä uusien osallistumisvaatimusten käyttöönoton myötä? Tarvitaanko ohjelmaan lisää muutoksia?
-) Miten liikkuvuus toimii Nordplusissa?
-) Onko tarvetta optimoida erityisesti Nordplus Junior- ja Nordplus Korkeakoulutus-ohjelmien vaikutuskeinoja ja työkaluja suhteessa EU:n ohjelmiin?
-) Miten uusi ohjelmakomitea toimii? Onko yhteisen ohjelmakomitean myötä saatu ohjelmalle strategisempaa ja kokonaisvaltaisempaa ohjausta? Onko ohjelmakomitea asianmukainen ja tehokas ohjaustyökalu?
-) Miten hallinnointijärjestelmä toimii pääkoordinaattorin tehtävänkuvan vahvistamisen seurauksena?
-) Onko järjestelmällinen ja säännöllinen profilointi, tiedotus ja tulosten levittäminen ollut riittävää?

Evaluation of Nordplus -raportissa (Faugert & Co Utvärdering 2015) todetaan seuraavaa:

1. Nordplusia koskevan kokonaisarvion mukaan ohjelma toimii pääasiallisesti tavoitteiden mukaisesti, ja suosituksena on hyväksyä Nordplusin uudelle ohjelmakaudelle budjetti, joka vastaa nykyisen ohjelmakauden tasoa.
2. Arvioinnin mukaan on erittäin tarpeellista selventää Nordplus Pohjoismaiden kielet -osaohjelman tavoitetta sekä tuen hakuvaatimuksia. Arvioija suosittelee myös harkitsemaan mahdollisuutta lähettää englanninkielisiä hakemuksia.

Muut suositukset kohdistuvat hallinnollisen tason tarkistustarpeisiin eivätkä varsinaisesti koske Nordplusin ohjelma-asiakirjaa.

3. Ehdotus

Seuraavaksi selvitetään Nordplusin ohjelma-asiakirjan kannalta merkittäviä strategisia muutoksia. Myös Nordplusin käsikirjaan tehdään pienehköjä hallinnollisia muutoksia. Muutokset koskevat pääasiassa Nordplusin säilyttämistä erittäin käyttäjälähtöisenä ohjelmana sekä tukijärjestelmänä, joka toimii yhdessä Erasmus+-ohjelman kanssa.

Nordplus Pohjoismaiden kielet

Ministerineuvoston ehdotuksen tavoitteena on selventää Nordplus Pohjoismaiden kielet -osaohjelman puitteita ja priorisointeja.

Ehdotus on siis kytketty entistä selkeämmin *Pohjoismaiseen kielipoliittiseen julistukseen* (kielijulistukseen). Nordplusin puitteissa tuetaan hankkeita, jotka koskevat *Pohjoismaiden yhteiskunnan toimintaa ylläpitäviä kieliä* (islanti, norja, ruotsi, suomi, tanska sekä fääri, grönlandi ja saame) sekä Pohjoismaiden viittomakieliä, vrt. Nordplusin ohjelma-asiakirjan kohta 2. Tämän takia osaohjelman nimi vaihdetaan muodosta Nordplus Pohjoismaiset kielet muotoon Nordplus Pohjoismaiden kielet.

Aiempi ohjelma Nordplus Pohjoismaiset kielet sisällytettiin vuonna 2012 kokonaan Nordplusin puiteohjelmaan. Samalla osaohjelma avattiin hakijoille Baltian maista, mutta ohjelman tavoitteisiin ja suuntaukseen ei tehty muutoksia. Kun ohjelma avattiin hakijoille Baltian maista, Pohjoismaiden ministerineuvosto päätti kuitenkin pitää kiinni vaatimuksesta, että kyseisestä osaohjelmasta varoja saaneiden Nordplus-kielihankeiden *työkielenä* on norja, ruotsi tai tanska.

Se aiheuttaa tiettyjä haasteita, sillä Baltian maista tai Pohjoismaista tulevia joitakin hakijoita auttava hallinnollinen henkilökunta, joka usein vastaa hakuprosessin ja raportoinnin käytännön osuudesta, ei hallitse tarpeeksi hyvin norjaa, ruotsia tai tanskaa. Se myös vaikeuttaa Baltian maiden jäsenten osallistumista Nordplusin ohjelma-komitean työhön osaohjelman parissa.

Sen vuoksi ehdotetaan, että Nordplus Pohjoismaiden kielet -ohjelman hakuprosessissa ja ohjelma-komitean kokouksissa voidaan käyttää englantia samoin kuin Nordplusin muissa osioissa.

Lisäksi ehdotetaan tuen sallimista kahdenväliseen yhteistyöhön sekä Nordplus-tuen enintään **75** prosentin osuutta (aiemmin **50** prosenttia) kielihankkeiden kustannuksista. Muutosta ovat toivoneet hartaasti Pohjoismaiden välisen sekä Pohjoismaiden ja Baltian maiden välisen kieliyhteistyön toimijat, jotka ovat usein pieniä laitoksia tai organisaatioita.

Uudet hakijat

Nordplus on suosittu tukijärjestelmä. Kelvollisten hakemusten määrän sekä haetun tuen kokonaismäärän perusteella Nordplus voisi jakaa tukea kolme kertaa budjettikehyksensä verran. Samaan aikaan Nordplusin tavoitteena on aina olla olennainen tukijärjestelmä myös uusille organisaatioille ja oppilaitoksille.

Ehdotuksen myötä aiotaan julkistaa haettavaksi varoja valmistelukäynteihin ennen tuen hakemista hankeyhteistyöhön, verkostoitumiseen ja liikkuvuustoimintaan koko Nordplusista niin, ettei tämä enää koske pelkästään Nordplus Junior- ja Nordplus Korkeakoulutus -ohjelmia. Valmistelukäyntien tuen tulee sekä voida edistää myöhemmin laadittavien hakemusten valmistelua ja laadunvarmistusta että toimia täydennyksenä Nordplusin kontaktiseminaareille sekä muulle tiedotus- ja viestintätöille.

Nordplusin strateginen kehitys

Nordplusin ohjelmakomitea päättää Nordplusin viiden osaohjelman lopullisesta budjettijakaumasta, vrt. Nordplusin ohjelma-asiakirjan kohta **9**. Sen jälkeen jokaisessa osaohjelmassa voidaan tehdä korkeintaan **10** prosentin tarkistuksia verrattuna aiempaan **2** prosentin tarkistusmahdollisuuteen. Tämä tekee ohjelmasta joustavamman ja mahdollistaa esimerkiksi strategiset erityispanostukset.

Ehdotuksen myötä Nordplusin ohjelmakomitea saa myös valtuudet kohdentaa uudelleen vuoden käyttämättömiä varoja osaohjelmien välillä ohjelmakauden aikana, jos se on strategisesti perusteltavissa. Jos näin toimitaan, asiasta tulee ilmoittaa perusteluineen koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitealle (ÄK-U).

4. Vaikutusten arviointi: lapset ja nuoret, tasa-arvo ja kestävä kehitys

Nordplus tukee Pohjoismaiden ja Baltian maiden koulutusalan hankkeita, verkostoja ja liikkuvuustoimintaa. Suuri osa Nordplus-ohjelman varoista jaetaan koulujen ja yliopistojen väliseen liikkuvuustoimintaan Pohjoismaissa ja Baltian maissa. Joka vuosi yli **7 000** oppilasta ja opiskelijaa ja yli **2 000** opettajaa pääsee vaihtoon toiseen Pohjoismaahan tai Baltian maahan (liikkuvuustoiminta). Vuosittain yhteensä noin **2 800** oppilaitosta ja organisaatiota osallistuu Nordplus-tuella maiden väliseen koulutusalan liikkuvuus-, verkosto- ja hankeyhteistyöhön. Pitkällä aikavälillä tämä vahvistaa ja kehittää osaltaan pohjoismaista koulutusyhteistyötä varhaiskasvatus mukaan lukien, ja auttaa luomaan Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistä koulutusaluetta, kuten Nordplusin ohjelma-asiakirjan kohdassa **2** todetaan.

5. Yhteistyö ja organisaatio

Nordplusin omistajuus, ohjaus ja hallinto pysyvät entisellään. Rakennetta kuvataan Nordplusin ohjelma-asiakirjan kohdassa 5.

6. Budjettivaikutukset

Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyö Viron, Latvian ja Liettuan kanssa noudattaa vuonna 2014 laadittuja *suuntaviivoja Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Viron, Latvian ja Liettuan kanssa*.

Nordplusin tulevan ohjelmakauden rahoitusmalli pysyy entisellään, ja se esitellään Nordplusin ohjelma-asiakirjan kohdassa 9.

Ohjelman tarkoitusta, tavoitteita ja tuloksia kuvataan Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetin kohdassa 2-2513. Vuonna 2017 Nordplusille osoitetaan 74,809 miljoonaa Tanskan kruunua ministerineuvoston (MR-U) budjetista. Pohjoismaisten varojen lisäksi varoja saadaan myös Baltian mailta.

Viittaukset

Nordplusin sivusto: <http://nordplusonline.org/eng>

Nordplusin arviointi (2015): <http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A859738&dswid=3857>

Pohjoismaiden kielipoliittinen julistus (2006): <http://norden.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A700895&dswid=6670>

Suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Viron, Latvian ja Liettuan kanssa vuodesta 2014 lähtien: <http://www.norden.org/fi/pohjoismaiden-ministerineuvosto/yhteistyöministerit-mr-sam/viro-latvia-ja-liettua/suuntaviivat-pohjoismaiden-ministerineuvoston-yhteistyöelle-viron-latvian-ja-liettuan-kanssa>

Nordplus 2018–2022

OHJELMA-ASIAKIRJA

1. Johdanto

Tämä *Nordplusin ohjelma-asiakirja*

- on Nordplusia koskeva päätös kaudeksi 1. tammikuuta 2018–31. joulukuuta 2022, ja se sisältää Nordplusin yleiset tavoitteet ja määräykset.
- hyväksyttiin MR-U:ssa 5. syyskuuta 2017, mitä edelsivät neuvottelut Pohjoismaiden neuvoston sekä Baltian maiden Viron, Latvian ja Liettuan kanssa.
- jatkaa työtä Nordplus-puiteohjelmakauden 2008–2011 ”Nordplus-päätöksen” ja Nordplusin vuosien 2012–2016 ohjelma-asiakirjan tavoitteiden pohjalta. Tämä Nordplusin ohjelma-asiakirja korvaa vuosien 2012–2016 ohjelma-asiakirjan.
- käsittelee tavoitteita, jotka on hyväksytty Nordplus-ohjelmalle ja sen viidelle osaohjelmalle, jotka ovat sektorienvälinen *Nordplus Horisontal* sekä sektoriohjelmat *Nordplus Junior*, *Nordplus Korkeakoulutus*, *Nordplus Aikuiskoulutus* ja *Nordplus Pohjoismaiden kielet*.
- kuvaa Nordplusin kohderyhmiä ja hyväksytyjä osallistujia, Nordplusiin sisältyvää ohjelmatoimintaa, Nordplusin ohjelmakomitean suuntaviivoja, Nordplusin hallinnointimääräyksiä sekä ohjelman valvontaa ja arviointia koskevia yleisiä määräyksiä.
- kuvaa Nordplusin ohjausrakennetta sekä sitä, miten vastuu jaetaan koulutus- ja tutkimusministerineuvoston (MR-U) tai koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitean (ÄK-U), Nordplusin ohjelmakomitean, Nordplusin hallinnon – mukaan lukien Nordplusin pääkoordinaattori ja muu hallinto – sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön välillä.
- kuvaa perusteita ja puitteita, jotka säätelevät vuotuista ohjelmavarojen hakuilmoitusta tai hakemuspyyntöä.

Tämä *Nordplusin ohjelma-asiakirja* on laadittu vuonna 2017, ja se on koulutus- ja tutkimusministerineuvoston (MR-U) omaisuutta. Asiakirjan täytäntöönpano on annettu koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitean (ÄK-U) vastuulle.

2. Nordplusin yleistavoitteet

Nordplus 2018–2022 koostuu yleistavoitteista ja viidestä osaohjelmasta, jotka ovat sektorienvälinen Nordplus Horisontal sekä sektoriohjelmat Nordplus Junior, Nordplus Korkeakoulutus, Nordplus Aikuiskoulutus ja Nordplus Pohjoismaiden kielet.

Nordplusin toimikauden 2018–2022 yleistavoitteet:

- vahvistetaan ja kehitetään pohjoismaista koulutusyhteistyötä varhaiskasvatus mukaan lukien, ja autetaan luomaan Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistä koulutusalueita
- tuetaan, otetaan lähtökohdaksi, hyödynnetään ja levitetään koulutusalan innovatiivisia tuotteita ja prosesseja vaihtamalla järjestelmällisesti kokemuksia ja hyviä käytäntöjä
- autetaan kehittämään elinikäiseen oppimiseen tähtäävien koulutusjärjestelmien laatua ja innovatiivisuutta osallistujamaissa tekemällä koulutus- ja työelämäyhteistyötä, jotka keskittyvät kehityshankkeisiin, vaihtoon ja verkostoitumiseen
- edistetään pohjoismaisia kieliä ja kulttuureja sekä Pohjoismaiden ja Baltian maiden välistä kielellistä ja kulttuurista ymmärrystä
- vahvistetaan erityisesti lasten ja nuorten kykyä ymmärtää Pohjoismaiden kieliä, ensisijaisesti norjaa, ruotsia ja tanskaa
- edistetään Pohjoismaiden yhteiskunnan toimintaa ylläpitävien kielten (islanti, norja, ruotsi, suomi, tanska ja fääri, grönlanti ja saame) sekä Pohjoismaiden viittomakielten

kiinnostavuutta, osaamista ja ymmärtämistä.

Eri osaohjelmien erityistavoitteet määrittelee Nordplusin ohjelmakomitea (ks. kohta 5). Niiden tulee mukailla koko ohjelman yleistavoitteita eivätkä ne saa olla liian laajoja tai yksityiskohtaisia. Ohjelmakohtaisten tavoitteiden tulee pääsääntöisesti olla voimassa koko ohjelmakauden ajan, mutta Nordplusin ohjelmakomitea voi tarkistaa niitä matkan varrella, jotta ne vastaisivat uusia poliittisia tai strategisia painopistealueita. Ohjelmakohtaisista tavoitteista on ilmoitettava Nordplusin sivustossa ja Nordplus-käsikirjassa (ks. kohta 5) samalla, kun ohjelmavarat julistetaan haettavaksi.

3. Ohjelman kohderyhmät ja osallistuminen ohjelmaan

- Nordplusin kauden 2018–2022 kahdeksan osallistujamaata ovat Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska, Islanti, Viro, Latvia ja Liettua. Ahvenanmaa (Suomi), Färsaaret ja Grönlanti (Tanska) voivat osallistua koko Nordplusiin silloin, kun on kyse liikkuvuus-, hanke- ja verkostotoiminnasta Suomen, Tanskan ja muiden Nordplus-maiden kanssa.
- Ohjelma on suunnattu kaikille Nordplus-maiden yksilöille, laitoksille, organisaatioille ja ryhmille, joiden ensisijaisina tavoitteina ovat koulutus ja elinikäinen oppiminen tai jotka toimivat koulutuksen ja elinikäisen oppimisen alalla.
- Vain edellä mainittujen kahdeksan Pohjoismaan ja Baltian maan, mukaan lukien Ahvenanmaa (Suomi), Färsaaret ja Grönlanti (Tanska), osallistujilla on oikeus saada tukea ohjelmasta. Ohjelmatoimintaan voi kuitenkin sisältyä osallistujia muistakin maista, mikäli ne rahoittavat itse oman osuutensa toiminnasta ja noudattavat ohjelman muita määräyksiä.
- Vain edellä mainituissa kahdeksassa Nordplus-maassa, mukaan lukien Ahvenanmaa (Suomi), Färsaaret ja Grönlanti (Tanska), toteutettavalle toiminnalle voi saada tukea ohjelmasta.

4. Ohjelmatoiminta

- Koko Nordplusissa on priorisoitava ohjelmatoimintaa, joka tukee ja edistää osallistujamaiden välistä koulutusalan yhteistyötä, ja tähdittävä siten osallistujamaiden kannalta kiinnostavien tulosten luomiseen, kehittämiseen ja levittämiseen.
- Koko Nordplusissa on priorisoitava laadukasta ohjelmatoimintaa, eli laadun tulee olla ohjelman pääasiallinen arviointi- ja valintakriteeri.
- Nordplusista voidaan tukea seuraaviin pääkategorioihin sisältyvää toimintaa:
 - liikkuvuustoiminta
 - hanketoiminta
 - verkostotoiminta.
- Nordplusin ohjelmakomitea voi tämän koulutus- ja tutkimusministerineuvoston (MR-U) vahvistaman ohjelma-asiakirjan pohjalta määritellä yksityiskohtaisia sääntöjä, jotka koskevat Nordplusin osaohjelmiin hakemista ja osallistumista, kunhan säännöt ovat sopusoinnussa Nordplusin ohjelma-asiakirjan ja Pohjoismaiden ministerineuvoston toiminnan yleisten määräysten kanssa.
- Ohjelmakomiteaa kehoitetaan mahdollisimman suuressa määrin huolehtimaan siitä, että osaohjelmien ohjelmatoiminta on mahdollisimman yhtenäistä sikäli kuin tämä on tarkoituksenmukaista. Samalla ohjelmatoiminta tulisi mukauttaa kunkin osaohjelman käyttäjälähtöisiin tarpeisiin.

5. Ohjausrakenne ja vastuunjako

Nordplus kuuluu Pohjoismaiden ministerineuvoston koulutus- ja tutkimusministerineuvoston (MR-U) alaisuuteen. Ohjelman yleistavoitteet ja toteutus on määritelty tässä *Nordplusin ohjelma-asiakirjassa*. Asiakirjan täytäntöönpano on siirretty koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitealle (ÄK-U).

Ohjelmaan osallistumisesta on laadittu samansisältöiset erillissopimukset kunkin Baltian maan eli Viron, Latvian ja Liettuan kanssa. Nordplusin pääkoordinaattori toimittaa vuosittain Pohjoismaiden ja Baltian maiden virkamiehille lyhyen toimintakertomuksen, jossa kerrotaan Nordplusin toiminnasta ja tuloksista. Tarvittaessa voidaan pitää Pohjoismaiden ja Baltian maiden virkamiestason kokouksia.

Nordplusin ohjelmakomitealla on erityisvastuu ohjelman hankkeiden valinnasta ja tuen jakamisesta sekä vastuu ohjelman yleistavoitteiden toteutumisen edistämisestä. Sillä on myös tärkeä rooli

ohjelman strategisessa kehittämisessä.

Nordplusin ohjelmakomitea toimii seuraavien pääperiaatteiden mukaisesti:

Komitean toimikausi on 1. tammikuuta 2018–31. joulukuuta 2022. Kauden aikana koulutus- ja tutkimusministerineuvosto (MR-U) tai koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitea (ÄK-U) voi Baltian maiden kanssa neuvoteltuaan arvioida komitean rakennetta ja päättää sen muuttamisesta, mikäli tämä on tarkoituksenmukaista.

- Nordplusin ohjelmakomitealla on vastuu Nordplus-ohjelmasta, ja se päättää ohjelman hankkeiden valinnasta ja tuen jakamisesta.
- Nordplusin ohjelmakomitean tulee osaltaan edistää ohjelman yleistavoitteiden toteuttamista sekä ohjelmasta saatujen hyvien tulosten tunnetuksi tekemistä ja levittämistä. Tähän sisältyy myös se, että komitea valitsee vuosittain parhaat Nordplus-hankkeet, joita tehdään erikseen tunnetuksi. Näin pyritään levittämään ohjelmassa luotuja hyviä käytäntöjä ja kehittämään siten Nordplus-maiden koulutusjärjestelmiä. Nordplusin ohjelmakomitea edustaa kaikkia osajohjelmia.
- Ohjelmakomitean tulee panostaa yhteistyöhön ja yhteydenpitoon Pohjoismaiden ja Baltian maiden opetusministeriöiden sekä Nordplusin hallinnon ja varsinkin pääkoordinaattorin kanssa, jotta komitea pysyy ajan tasalla ja voi valvoa Nordplus-toimintaa.
- Kukin Nordplus-maa nimittää komiteaan kaksi jäsentä. Heistä toinen on vapaavalintainen, mutta toisella tulee olla osaamista tietyn osaohjelman edustamalta alalta¹. Lisäksi komiteaan nimitetään yksi varajäsen. Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti nimittävät kukin komiteaan kaksi tarkkailijaa ja yhden varajäsenen. Valittujen jäsenten, tarkkailijoiden ja varajäsenten luettelo tulee julkaista Nordplusin sivustossa.
- Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön edustajat seuraavat Nordplusin ohjelmakomitean työtä tarkkailijoina. Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön tulee tiedottaa vuosittain koulutus- ja tutkimusministerineuvostolle (MR-U) tai koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitealle (ÄK-U) sekä Viron, Latvian ja Liettuan koulutus- ja tutkimusministerieille Nordplusin toiminnasta Nordplusin pääkoordinaattorin raportoinnin pohjalta.
- Nordplusin pääkoordinaattorilla on yleisvastuu Nordplusin ohjelmakomitean palvelemisesta, ja hän koordinoi osaohjelmista vastaavien muiden päähallinnoijien raportointia.
- Nordplusin hallinnon on pidettävä pöytäkirjaa komitean kokouksista ja huolehdittava siitä, että asiakirjat ja muu komitean käsittelemä tieto ovat kaikkien valittujen jäsenten ja tarkkailijoiden saatavissa. Varajäsenet saavat asiakirjoista ja tiedoista kopiot Nordplusin hallinnolta.
- Nordplusin ohjelmakomitea voi siirtää päätöksiä Nordplusin hallinnolle.
- Mikäli komitean jäsen tai tarkkailija ei voi osallistua komitean kokoukseen tai ei muuten voi hoitaa komiteatehtäviä, hänen on kutsuttava tilalle varajäsen ja tiedotettava asiasta Nordplusin hallinnolle.
- Nordplus-yhteistyötä tehdään pääsääntöisesti skandinaavisilla kielillä. Osassa ohjelmakomitean yhteistyötä ja työskentelyä sekä virallisissa kokouksissa on kielenä englanti. Yhteiseen käyttöön tarkoitetut aineistot ovat saatavissa myös englanniksi.
- Nordplusin ohjelmakomitea valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuodeksi kerrallaan. Ohjelmakomitea päättää itse, haluaako se noudattaa Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuuden rotaatiojärjestelmää vai valitseeko se johdon muilla perusteilla.
- Ohjelmakomitealla on vuodessa kaksi varsinaista kokousta.
- Mikäli Nordplusin ohjelmakomitean työlle on tarpeen luoda ja hyväksyä muita sääntöjä ja menettelytapoja, komitea päättää tästä itse ja tiedottaa asiasta Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristölle ja Nordplusin hallinnolle.

6. Ohjelman hallinto – Nordplusin hallinto

Nordplusin hallinnon on kaudella 2018–2022 huolehdittava kaiken Nordplus-toiminnan hyvästä johtamisesta, toteutuksesta ja koordinoinnista.

¹Kunkin maan nimeämästä jäsenestä, jolla tulee olla osaamista tietyn osaohjelman edustamalta alalta, on päätetty seuraavaa: Baltian maat sopivat keskenään, mihin aloihin tai ohjelmiin liittyvää osaamista niiden kolmella jäsenellä tulee olla. Näin toimitaan myös viiden pohjoismaisen jäsenen osalta.

Nordplusin hallinto perustuu Pohjoismaiden ministerineuvoston nimittämään konsortioon, joka koostuu viidestä kansallisesta (Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska) ohjelmatoimistosta, joista kukin on valittu tietyn Nordplus-osaohjelman päähallinnoijaksi. Nordplusin hallinto tekee Viron, Latvian ja Liettuan koulutus- ja tutkimusministerien nimeämästä kolmesta kansallisesta ohjelmatoimistosta Nordplusin kansallisia tiedotustoimistoja. Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin valitut Nordplus-tiedotuspisteet ovat kytköksissä Suomen ja Tanskan valittuihin kansallisiin ohjelmatoimistoihin, ja ne ovat siten osa Nordplusin hallintoa. Pohjoismaiden ministerineuvosto nimittää yhden viidestä pohjoismaisesta päähallinnoijasta Nordplusin hallinnon pääkoordinaattoriksi 3 vuoden kaudeksi, jota on mahdollisuus jatkaa 2 vuodella. Joka viides vuosi tehtävä ilmoitetaan haettavaksi päähallinnoijien kesken.

Nordplusin pääkoordinaattorin, Nordplusin päähallinnoijien, Nordplusin kansallisten tiedotustoimistojen ja Nordplusin tiedotuspisteiden rooleja ja vastuualueita kuvaillaan tarkemmin liitteessä 1.

Nordplus-käsikirja on Nordplusin hakijoiden ja osallistujien apuväline. Käsikirja on saatavissa Nordplusin sivustosta, ja se antaa käyttäjille konkreettista tietoa ohjelmaan hakemisesta ja hankkeiden toteuttamisesta. Käsikirjan laatii Nordplusin hallinto, mutta se on Nordplusin ohjelmakomitean omaisuutta.

Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön tulee seurata Nordplusin hallinnon työtä sopimusten ja vuotuisten raportointikokousten avulla. Kokouksia pidetään ensisijaisesti konsortiota edustavan Nordplusin pääkoordinaattorin kanssa.

7. Ohjelman toteuttamisen yleiset periaatteet

Nordplusin toteuttamista kaudella 2018–2022 koskevat seuraavat yleiset periaatteet:

Yleistä Nordplusista

- Nordplusin hallinto julkaisee vuotuisen ohjelmavarojen hakuilmoituksen tai hakemuspyynnön yhtä aikaa kaikissa Nordplus-maissa.
- Nordplusin yhteinen vuotuinen haku-aika päättyy 1. helmikuuta.
- Tämän lisäksi Nordplusin hallinto voi ohjelmavuoden aikana julkistaa erityishakua, joissa on sopivat hakuajat.
- Kaikissa Nordplus-maissa toteutetaan vuosittain koordinoituja Nordplus-tiedotuskampanjoita.
- Hakemukset ja raportit lähetetään ja käsitellään yhdenmukaisesti Nordplusin yhteisen haku- ja raportointijärjestelmän kautta.
- Nordplusin hallinto voi käyttää hakemusten arvioinnissa ulkopuolisia asiantuntijoita. Nordplusin ohjelmakomitea voi tarpeen mukaan laatia ohjeet ohjelmien ulkopuolisten asiantuntijoiden valinnalle ja käytölle.
- Hakemusten ja raporttien arviointi Nordplusin hallinnossa ja sitä seuraavat Nordplusin ohjelmakomitean päätökset on tehtävä Nordplus-käsikirjasta ilmenevien sovittujen ja avoimien laatukriteerien mukaisesti.
- Tiettyssä erikseen määritellyssä ohjelmatoiminnassa voidaan tarpeen mukaan siirtää päätösvalta Nordplusin hallinnolle, jotta luonteeltaan yksinkertaisten hakemusten vastaanotto ja käsittely olisi joustavaa. Nordplusin ohjelmakomitean on laadittava ohjeet tällaiselle päätösten delegoimiselle.
- Hakemusten vastaanotossa, käsittelyssä, arvioinnissa, valinnassa ja seurannassa noudatettavat kriteerit ja menettelytavat on kuvailtava ja julkistettava Nordplusin sivustossa ja Nordplus-käsikirjassa.
- Tiedot Nordplusin tukemista hakemuksista on julkistettava Nordplusin sivustossa.
- Nordplusin tuloksia, tilastotietoja, kokemuksia ja hyviä käytäntöjä on tehtävä tunnetuksi, ja niiden tulee olla julkisesti ja helposti saatavissa. Vuosittain on lisäksi valittava parhaat Nordplus-hankkeet, joita tehdään erikseen tunnetuksi. Näin pyritään levittämään ohjelmassa luotuja hyviä käytäntöjä ja kehittämään siten Nordplus-maiden koulutusjärjestelmiä. Vastuu tästä on Nordplusin ohjelmakomitealla, joka tekee valinnat

Nordplusin pääkoordinaattorin yhdessä muiden Nordplus-hallinnoijien kanssa tekemien ehdotusten pohjalta.

Seuraavat yleiset periaatteet koskevat Nordplusin ohjelmatoiminnan (eli liikkuvuus-, hanke- ja verkostotoiminnan) toteuttamista kaudella 2018–2022:

Liikkuvuustoiminta

- Varsinaista liikkuvuustoimintaa tuetaan vain kolmesta sektoriohjelmasta: Nordplus Junior, Nordplus Aikuiskoulutus ja Nordplus Korkeakoulutus. Nordplus Horisontal- ja Nordplus Pohjoismaiden kielet -ohjelmista tuetaan vain hanke- ja verkostotoimintaa.
- Valmistelukäynnit ovat liikkuvuustoimintaa, jolle voidaan myöntää tukea kaikkien viiden osaohjelman puitteissa. Nordplusin ohjelmakomitea arvioi valmistelukäyntejä koskevan hakukierroksen tarvetta.
- Liikkuvuustoiminnan tukihakemuksia eivät voi lähettää yksityishenkilöt, vaan lähettäjänä tulee olla laitos tai organisaatio, ja niiden tulee perustua sopimukseen, jonka osapuolina on vähintään yksi lähettäjälaitos tai -organisaatio ja yksi isäntälaitos tai -organisaatio eri Nordplus-maista.
- Nordplusin kolmesta sektoriohjelmasta tuettavan liikkuvuustoiminnan (esim. oppilas-, opettaja- ja luokkavaihto) sallittu kesto on yleensä yhdestä viikosta 12 kuukauteen.

Liikkuvuustuki on apuraha, joka perustuu ennalta määriteltyihin matka- ja majoitustaksoihin. Taksat vaihtelevat sen mukaan, mihin maahan matka suuntautuu. Mikäli taksoihin on tarvetta tehdä huomattavia muutoksia, joilla on budjettivaikutuksia ja/tai suuria taloudellisia vaikutuksia ohjelman kannalta, päätökset tekee koulutus- ja tutkimusministerineuvosto (MR-U) tai koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitea (ÄK-U) neuvoteltuaan asiasta Viron, Latvian ja Liettuan koulutus- ja tutkimusministerien kanssa. Erityyppisen liikkuvuustoiminnan yksityiskohtaiset hallinnolliset ja taloudelliset säännöt ilmenevät Nordplus-käsikirjasta.

Hanke- ja verkostotoiminta

- Hanke- ja verkostotoiminnan tukihakemuksia voi lähettää koordinoiva laitos tai organisaatio, ja niiden tulee perustua sopimukseen, jonka osapuolina on vähintään kolme laitosta tai organisaatiota kolmesta eri Nordplus-maasta, poikkeuksena Nordplus Pohjoismaiden kielet, joka sallii kahdenvälisen yhteistyön.
- Verkostotoiminnan tukihakemuksen lähettää yleensä koordinaattori verkoston puolesta. Verkostolla tarkoitetaan laitosten tai organisaatioiden ryhmää, joka keskittyy tiettyyn koulutuksen tai elinikäisen oppimisen alueeseen tai aiheeseen.
- Hanketoiminnan tukihakemuksen voi lähettää koordinaattori, joka edustaa verkostoa tai laitosten tai organisaatioiden kumppanusorganisaatiota, jotka on perustettu tiettyyn toimintaan tai määriteltyihin tuloksiin tähtäävään hankkeeseen liittyvää yhteistyötä varten.
- Nordplusin hanke- ja verkostotoiminnan tukihakemukset voivat tarpeen mukaan olla 1–3-vuotisia.
- Nordplusin tukeman hanke- ja verkostotoiminnan enimmäispituus on kolme vuotta.
- Verkosto- ja hanketoiminnan tuet voivat perustua ennalta määriteltyihin taksoihin. Ohjelmakomitea arvioi, onko osaohjelman tukea syytä myöntää taksojen perusteella, ja ilmoittaa siitä hakukierroksen yhteydessä.
- Verkosto- ja hanketoiminnan eri muotojen yksityiskohtaiset hallinnolliset ja taloudelliset säännöt ilmenevät Nordplus-käsikirjasta.

Nordplus-tuki

- Nordplus-tukea myönnetään osallistujien liikkuvuus-, hanke- ja verkostotoiminnasta Nordplus-maissa syntyviin kustannuksiin. Nordplus-tuen hakijan tuleekin määritellä ja ilmoittaa hakemuksessa oma osuutensa todellisista kustannuksista.
- Eri Nordplus-ohjelmiin sisältyvään liikkuvuustoimintaan voidaan myöntää tukea matka- ja majoituskustannusten ennalta määriteltyjen vakiotaksojen mukaisesti.
- Nordplus-tuen osuus hanke- ja verkostotoiminnan muista kustannuksista voi olla enintään 50 prosenttia kaikista tukeen oikeutetuista kustannuksista. Nordplus Aikuiskoulutus-, Nordplus Junior- ja Nordplus Pohjoismaiden kielet -ohjelmissa Nordplus-tuen osuus hanke-

ja verkostotoiminnan muista kustannuksista voi olla enintään 75 prosenttia kaikista tukeen oikeutetuista kustannuksista.

- Toiminnan arvioidusta budjetista tulee ilmetä, miten loput kustannukset katetaan. Kokonaisbudjettiin voi sisältyä sekä rahasummia että luontoissuorituksia eli Nordplus-hankkeeseen suoraan liittyviä työtunteja.
- Mikäli Nordplus-tukeen tehdään huomattavia muutosehdotuksia, joilla on budjettivaikutuksia ja/tai suuria taloudellisia vaikutuksia ohjelman kannalta, päätökset tekee koulutus- ja tutkimusministerineuvosto (MR-U) tai koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitea (ÄK-U) neuvoteltuaan asiasta Viron, Latvian ja Liettuan koulutus- ja tutkimusministerien kanssa.

Nordplusin ohjelmakomitea määrittelee Nordplusin toteuttamista koskevien edellä mainittujen yleisperiaatteiden mukaisesti erityisperiaatteet kunkin Nordplusin osaohjelman toteuttamiselle.

Kaikki Nordplusin toteuttamista koskevat yksityiskohtaiset periaatteet ja säännöt sisältyvät *Nordplus-käsikirjaan*. Käsikirjan päivittämisestä vastaa Nordplusin pääkoordinaattori yhdessä muiden päähallinnoijien kanssa.

8. Ohjelman tulokset ja niiden levitys sekä tunnetuksi tekeminen

Nordplusin ohjelmakomitean tulee yhteistyössä Nordplusin hallinnon ja erityisesti Nordplusin pääkoordinaattorin kanssa valvoa ohjelmatoimintaa suhteessa ohjelman tavoitteisiin sekä varmistaa ja valvoa, että ohjelman tuloksia, tilastotietoja, kokemuksia ja hyviä käytäntöjä tehdään tunnetuksi ja levitetään järjestelmällisesti ja laajapohjaisesti.

Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön tulee vuosittain tiedottaa koulutus- ja tutkimusministerineuvostolle (MR-U) ja koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitealle (ÄK-U) sekä Viron, Latvian ja Liettuan koulutus- ja tutkimusministereille Nordplusin toiminnasta Nordplusin pääkoordinaattorin raportoinnin pohjalta.

9. Ohjelman budjetti

Pohjoismaiden ja Baltian maiden Nordplus-maksuosuuksien laskentaperusteena on kunkin maan osuus Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta (BNI) tuotannontekijähinnoin kahden viimeisimmän tiedossa olevan vuoden ajalta ja saman vuoden valuuttakursseja käyttäen. Samaa laskentaperustetta käytetään laskettaessa Pohjoismaiden maksuosuuksia Pohjoismaiden ministerineuvoston kokonaisbudjettiin.

Nordplus Junior -ohjelmassa kieliin liittyviin liikkuvuushankkeisiin on varattu 2 miljoonaa Tanskan kruunua.

Nordplusin kauden 2018–2022 budjetti jakaantuu seuraavien pääsuuntaviivojen mukaisesti vuonna 2018:

- Nordplus Horisontalille osoitetaan 8,8 prosenttia Nordplusin koko vuoden budjetista.
- Sektoriohjelma Nordplus Juniorille osoitetaan 23,7 prosenttia Nordplusin koko vuoden budjetista.
- Sektoriohjelma Nordplus Korkeakoulutukselle osoitetaan 38,7 prosenttia Nordplusin koko vuoden budjetista.
- Sektoriohjelma Nordplus Aikuiskoulutukselle osoitetaan 10,5 prosenttia Nordplusin koko vuoden budjetista.
- Sektoriohjelma Nordplus Pohjoismaiden kielille osoitetaan 6 prosenttia Nordplusin koko vuoden budjetista.
- Ohjelman hallinnolle osoitetaan 12,3 prosenttia Nordplusin koko vuoden budjetista.

Nordplusin ohjelmakomitea vahvistaa Nordplusin osaohjelmille osoitettavat lopulliset vuotuiset määrärahat. Jokaisessa osaohjelmassa voidaan päättää korkeintaan 10 prosentin tarkistuksista.

Nordplusin ohjelmakomitea voi päättää vuosittaisten käyttämättömien varojen uudelleen kohdentamisesta osaohjelmien välillä perustelluista ja strategisista syistä ohjelmakauden aikana. Jos näin toimitaan, asiasta tulee ilmoittaa perusteluineen koulutus- ja

tutkimusvirkamieskomitealle (ÄK-U).

10. Ohjelman arviointi

Pohjoismaiden ministerineuvoston on esitettävä suunnitelma Nordplus-ohjelman riippumattomasta arvioinnista. Nordplusin ohjelmakomitean ehdotukseen perustuva arviointisuunnitelma on esiteltävä koulutus- ja tutkimusministerineuvostolle (MR-U) ja koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitealle (ÄK-U) ja hyväksyttävä niillä.